

Babanın Çocuk Bakımına Katılması

The Father's Participation in Child Care

 Deniz YORULMAZ^a

^aHemşirelik Bölümü,
Hemşirelik Esasları ABD,
Artvin Çoruh Üniversitesi
Sağlık Bilimler Fakültesi,
Artvin, TÜRKİYE

Received: 18 Jun 2019

Received in revised form: 27 Aug 2019

Accepted: 31 Aug 2019

Available online: 19 Sep 2019

Correspondence:

Deniz YORULMAZ
Artvin Çoruh Üniversitesi
Sağlık Bilimler Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü,
Hemşirelik Esasları ABD, Artvin,
TÜRKİYE/TURKEY
denizyorulmaz@artvin.edu.tr

ÖZET Dünyada, sanayi devrimi ile birlikte, hem kadınlar hem de erkekler için yeni iş kolları ve çalışma alanları oluşmuştur. Bu oluşumla beraber çalışma alanında yer alan kadınların ve erkeklerin sayısı artış göstermiştir. Ayrıca, eğitim düzeyinin yükselmesi ile hem erkeklerin hem de kadınların okuryazarlık oranı artmış; buna paralel olarak da hem erkekler hem de kadınlar çalışma hayatında ve çeşitli iş kollarında daha fazla yer sahibi olmuşlardır. Bu değişim kadınlarda daha belirgin olmuştur. Eski dönemde sadece çocuk bakan, yemek ve temizlik gibi ev işleri yapan kadın; bu değişimle beraber çeşitli iş kollarında ve hizmet alanlarında yer almıştır. Değişen ve gelişen toplumumuzda kadınların çalışma hayatına katılmasıyla beraber; babaların çocuk bakımında sorumluluk almaları kaçınılmaz olmuştur. Babaların çocuk bakımında görevler alması, çocukları ile daha fazla zaman geçirmeye başlaması bu değişimin en belirgin sonuçlarıdır. Babanın bakıma katılması çocuğun biyo-psiko-sosyo-kültürel ihtiyaçlarının karşılanmasında, ayrıca çocuğun oyun ihtiyacının karşılanmasında oldukça önemlidir. Ayrıca, babaların çocuk bakımına katılması süreç olarak değerlendirildiğinde, hem kısa dönem hem de uzun dönem içerisinde anne ve aile için oldukça faydalı ve önemlidir. Nitekim değişen ve gelişen baba ve babalık rolü ile ilgili yapılan çok sayıda araştırmanın sonucu, babanın bakıma katılmasının ne kadar önemli ve faydalı olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada, babanın bakıma katılması ve faydaları hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Baba; baba-çocuk ilişkisi; çocuk bakımı

ABSTRACT With the industrial revolution, new business lines and work areas emerged in the world for both men and women. With this formation, the number of men and women involved in the work area increased. Furthermore, with the increase in the level of education, the literacy rate of both men and women increased, and in parallel with this, both men and women gained more place in working life and in various business lines. This change was more significant in women. Women, who only cared for children and did housework such as cooking and cleaning in earlier times, started to take part in various business lines and service areas with this change. With the participation of women in working life in our changing and developing society, it became inevitable for fathers to take responsibility for childcare. The most significant consequence of this change is the fact that fathers take responsibility for childcare and spend more time with their children. The participation of the father in the care is very important in meeting the bio-psycho-socio-cultural needs of the child and in meeting the child's need for play. Moreover, when fathers' participation in childcare is considered as a process, it is very beneficial and important for the mother and the family both in the short term and long term. As a matter of fact, the results of numerous studies on the changing and developing role of the father and fatherhood show how important and beneficial it is for the father to participate in care. The aim of this review is to give information about father's participation in care and its benefits.

Keywords: Fathers; father-child relations; child care

Bebek beklemek, anne adayı kadar olmasa da baba adayını da önemli ölçüde etkiler. Anne gibi biyolojik değişiklikler yaşamasa da babalık rolüne uyum sağlamak için bazı sorunlar yaşar. Doğum eyleminin sorunsuz geçip geçmeyeceği, bebeğin sağlıklı olup olmayacağı, değişen sosyal

roller, ebeveyn olarak bebeği kabullenmek, değişen aile ve arkadaşlık ilişkileri, bütçenin etkilenip etkilenmeyeceği, iş hayatının etkilenip etkilenmeyeceği bu sorunlardan birkaçı olarak sıralanabilir. Bu süreçte mutluluk, neşe, sevinç, endişe, korku gibi karmaşık duygular aynı anda yaşanmakta ve hem baba adayını hem anne adayını olumsuz etkilemektedir.¹⁻⁴

Toplumumuzda baba evin reisi olan, evi ge­çindiren kişi: anne ise ev işleriyle uğraşan, çocuk bakan kişidir. Sanayi devrimiyle beraber çalışma sa­halarının gelişmesi, iş imkânlarının artması, ka­dınların da erkekler ile beraber çalışma sektöründe yerini almasıyla bebek ve çocuk bakımı yalnızca annenin sorumluluğunda olmayıp, babanın da so­rumluluk aldığı farklı boyutlar kazanmıştır.^{2,5,6}

GELİŞME

Değişen ve genişleyen toplumumuzda annenin de çalışma hayatına katılmasıyla baba olmak daha önemli bir hâl almaktadır.

Bu çalışmada, babanın çocuk bakımına katılı­mı ve bakıma katılımının çocuk, eş ve aile üze­rindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BABA OLMAK

Toplumumuzda kadın ve erkeğe ait rolleri ifade et­mesi istendiğinde durumda, kadınlar ve erkekler için farklı şekillerde ifade ederler.⁷⁻⁹ Genellikle erkek ve kadına ait sahip oldukları tutumların far­kında değildirlere ve bu tutumlar toplumun gene­linde paylaşılmakta olduğundan büyüme sürecinin doğal bir parçası olarak öğrenirler.^{8,10} Örneğin; ge­leneksel babalık rolünde baba, evin geçimini sağ­layan, parasal konularda kaynak olan, evin ihtiyaçları ile ilgilenen, aileye düzen ve disiplin sağlayan, çocuklarıyla nadiren oyun oynayan kişi olarak görülmektedir. Anne ise ev işlerini yapan, çocuğun bakımıyla uğraşan kişi olarak görülmek­tedir. Çalışma hayatının değişmesiyle beraber anne ve babaya ait rollerinde değiştii tartışılmaz bir ger­çektir. Bu değişim, en çok babaların çocuk bakı­mına katılması ve ev işleri ile ilgilenmesi konusunda kendini hissettirmiştir. Kadınların ça­lışma hayatına girmesi; babaların çocukları ile daha

çok zaman geçirmesini ve daha yakın ilişkiler kur­masını da beraberinde gelmiştir.^{1,5-7,11,12}

Günümüzde babalar çalışma sektöründe yer alan, ev işleriyle ilgilenen, çocuk bakımında rol alan ve çocuğuyla zaman geçiren bireylerdir. Dünyada ve ülkemizde yapılan çeşitli çalışma­larda, babaların geleneksel baba rolünden ayrılıp: modern baba rolünü kabullendiği, eşi ile birlikte çocuk bakımına katıldığı görülmektedir.^{1,2,5-8,10,12}

BABANIN BAKIMA KATILMASI

Babanın bakıma katılması, hem aileyi hem çocuğu olumlu etkiler. Babanın bakıma katılımı; aileyi, stresin azalması, farklılık duygusunun azalması yö­nünden; çocuğu, zihinsel gelişim, duygusal gelişim, sosyal gelişim ve cinsiyet kimliği gelişimi yönün­den olumlu etkiler. Bu konunun daha iyi anlaşıl­ması için bu başlıklar daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

BABANIN BAKIMA KATILMASININ ZİHİNSEL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİSİ

Babanın bakıma katılmasının çocuğun zihinsel ge­lişimini olumlu etkilediği: babası bakıma katılan çocukların matematiksel beceri ve sözel zekâları­nın daha yüksek, bilişsel yeteneklerinin daha güçlü olduğu bulunmuştur.^{8,13-20}

Ayrıca, babanın bakıma katılmasının çocuğun okul başarısını da olumlu etkilediği bulunmuştur. Bu konuda yapılan farklı çalışmalarda, babası ol­madan büyüyen çocukların okul başarısının daha düşük olduğu görülmektedir.^{21,22}

BABANIN BAKIMA KATILMASININ DUYGUSAL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİSİ

Babanın çocuk bakımına katılması, çocuğun duy­gusal ve sosyal gelişimi açısından oldukça önem­lidir. Baba, çocuğun bakımına aktif katıldığında, çocuğun ilerleyen zamanlarda empati yetenekle­rinin daha güçlü olduğu, iç denetim merkezleri­nin daha güçlü olduğu, kendine güvenlerinin daha yüksek olduğu ve psikososyal uyumlarının daha yüksek olduğu bilinmektedir. Babanın ço­cuğun bakımına aktif olarak katılımı; çocukta

orta çıkan davranış sorunları azaltmakta, eşitlik ve adalet değerlerini içselleştirdiği görülmektedir.^{5,8,18-20}

BABANIN BAKIMA KATILMASININ SOSYAL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİSİ

Babanın aktif olarak çocuk bakımına katılması, çocuğun sosyal gelişimi üzerinde de önemli bir rol oynar. Yapılan farklı çalışmalarda, babanın bakıma katılmasının; çocuğun sosyalleşmesi ve arkadaşlık becerilerini geliştirmesi açısından oldukça önemli olduğu bulunmuştur.^{20,23-25}

Babası ile zaman geçiren çocukların, ilerleyen dönemlerde sosyal iletişimlerinin daha güçlü olduğu, sosyal uyumlarının daha kolay olduğu, kendini ifade etme ve iletişimde daha başarılı oldukları, sosyoduygusal konularda daha başarılı oldukları yapılan çeşitli çalışmalarca belirtilmektedir.^{13,17,18,25}

BABANIN BAKIMA KATILMASININ CİNSEL KİMLİK GELİŞİMİNE ETKİSİ

Hem kız çocukları hem de erkek çocuklarının cinsel kimlik gelişimi açısından baba ile olan ilişkisi ve yakınlığı oldukça önemlidir. Erkek çocuklar için bu önem daha fazladır. Çünkü çocuk cinsel gelişimini gözlem, taklit ve özdeşim kurma yollarıyla oluşturmaktadır. Çocuğun cinsel gelişiminde ilk başvurduğu yol; karşısındaki örneğin tavır ve hareketlerini tanımaya ve anlamaya çalışmaktır. Kız çocuklarında durum bundan farklı olsa da baba kimliği karşı cinsi tanınması ve karşı cinse koyacağı tavırlar konusunda ipucu vermektedir. Babanın kızına ilgili davranması, karşı cinse güven duymasını sağlamakta, ayrıca kendisine olan güvenini de artırmaktadır.²⁶

Ayrıca, baba cinsiyet rol mesajlarının aktarılmasında baba, anneden daha baskın ve güçlüdür.¹⁸ Bu yüzden babanın çocuk bakımına katılması çocuğun sağlıklı cinsel kimlik gelişimi için oldukça önemlidir.

Ayrıca, her çocuğun biyo-psiko-sosyo-kültürel bir bütün olduğu ve çocuğun erişkinin minyatürü olmadığı göz önüne alırsa; babanın çocuk bakımına katılmasının çocuğun gelişimini her açıdan olumlu etkileyeceği yapılan çeşitli çalışmalarca ifade edilmiştir.^{8,13-22,25-28}

BABANIN BAKIMA KATILMASININ ANNE VE AİLE ÜZERİNE ETKİSİ

Babanın bakıma katılması, anne ve aile açısından oldukça önemlidir. Babanın çocuk bakımında rol alması ile annenin; korku ve stresini azalttığı, günlük yaşantısında ve çocuk bakımıyla ilgili olan korku ve kaygılarını azalttığı belirlenmiştir.²⁹⁻³²

Çocuk bakımına baba katılımının artması; çalışan annenin bir tarafta çocuk ve ev işi, diğer taraftan kariyeri nedeni ile taşıdığı yükü azaltmakta; anneye iş hayatında ilerleme ve gelişme, aynı zaman diliminde diğer etkinliklere katılma fırsatı vermektedir.^{31,32}

Ebeveynlerin çocuk bakımında beraber rol almasının; eşler arasında yaşanan stresi azalttığı, psikolojik doyumu yükselttiği ve evliliğe ilişkin olumlu duyguları artırdığı yapılan çalışmalar arasındadır.^{33,34}

SONUÇ

Sonuç olarak bakıldığında; çocuk bakımına babanın katılması hem çocuk hem de aile için son derece önemlidir. Babanın bakıma katılması kısa dönemde annenin stresini, ev ve çalışma hayatı ile ilgili korku ve endişelerini azaltacak; uzun dönemde ise eşlerin psikolojik doyumunu, evliliğe ilişkin doyumlarını artıracaktır. Çocuk açısından değerlendirildiğinde güven ve bağlanmanın artacağı, ileriki yaşamında bilişsel yeteneklerinin daha yüksek olacağı, sosyal beceri ve iletişim yeteneklerinin daha güçlü olacağı, akademik açıdan daha başarılı olacağı görülmektedir. Babanın bakıma katılması, başta çocuğun ve tüm aile bireylerinin biyo-psiko-sosyo-kültürel bütünlüğü için çok önemli bir adım olacaktır.

Babanın bakıma katılmasıyla beraber daha sağlıklı bir aile içinde başta çocuklar olmak üzere, tüm aile bireyleri kazançlı çıkacak; daha önemlisi sağlıklı anne, sağlıklı baba ve sağlıklı çocuk ile sağlıklı bir aile oluşacak ve sağlıklı toplumun temelleri daha sağlam olacaktır.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet,

gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin

çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üye liği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Bu çalışma tamamen yazarın kendi eseri olup başka hiçbir yazar katkısı alınmamıştır.

KAYNAKLAR

- Ünal F, Kök EE. [The opinions of parents who have children between the ages of 0-6 about fatherhood]. International Journal of Social Sciences and Education Research. 2015;1(4):1142-53. [Crossref]
- Kuzucu Y. [The changing role of fathers and its impact on child development]. Turkish Psychological Counseling and Guidance Association. 2011;4(35):79-91.
- Güleç D, Kavlak O. [The study of reliability and validity of paternal-infant attachment scale in Turkish Society]. Journal of Human Sciences. 2013;10(2):170-81.
- Doğan Merih Y, Karabulut Ö, Gülşen Ç. [The effect of mothers infant school on postpartum adaptation and mothers' satisfaction]. HEMAR-G. 2017;19(3):21-33.
- Şahin Tezel Ş, Özbey S. [The importance of father involvement in parent involvement programs]. Journal of Research in Education and Society. 2009;5(17):30-40.
- Paquette D, Bolte C, Turcotte G, Dubeau D, Bouchard C. A new typology of fathering: defining and associated variables. Infant & Child Development. 2000;9(4):213-30. [Crossref]
- Chang L, Chen BB, Ji LQ. Attributions and attitudes of mothers and fathers in China. Parent Sci Pract. 2011;11(2-3):102-15. [Crossref] [PubMed] [PMC]
- Lamb ME. Father-infant and mother-infant interaction in the first year of life. Child Development. 1997;167-81. [Crossref]
- Halford GS. Children's Understanding: The Development of Mental Models. 1st ed. New York: Psychology Press; 1993. p.20-68.
- Basow SA. Gender: Stereotypes and Roles. 3rd ed. Belmont, California: Thomson Brooks; 1992. p.4-22.
- Ho DY, Kang TK. Intergenerational comparisons of child-rearing attitudes and practices in Hong Kong. Developmental Psychology. 1984;20(6):1004-16. [Crossref]
- Demez G. Kabadayıdan Sanal Delikanlıya Değişen Erkek İmgesi. 1. Baskı. İstanbul: Babil Yayınları; 2005. p.128-65.
- Soysalı AŞ, Bodur Ş, İşeri E, Şenol S. [Attachment process in infancy: a review]. J Clin Psychiatry. 2005;8(2):88-99.
- Day RD, Lamb ME. Conceptualizing and measuring father involvement: Pathways, problems, and progress. Conceptualizing and Measuring Father Involvement. 1st ed. New York: Routledge; 2003. p.23-36. [Crossref]
- Pleck JH. Paternal involvement: revised conceptualization and theoretical linkages with child outcomes. In: Lamb ME, ed. The Role of the Father in Child Development. 5th ed. Canada: John Wiley & Sons; 2010. p.58-93.
- Rossi AS. Gender and parenthood. Am Sociol Rev. 1984;49(1):1-19. [Crossref] [PubMed]
- Duchesne S, Larose S. Adolescent parental attachment and academic motivation and performance in early adolescence. J Appl Soc Psychol. 2007;37(7):1501-21. [Crossref]
- Lamb ME. How do fathers influence children's development? Let me count the ways. The Role of the Father in Child Development. 15th ed. United of Stated America: Jonh Wiley & Sons; 2010. p.1-27.
- Özyürek A, Salcı O, Mamiyev D, Çekiç İ, Sağlam C, Nazlı B. [Evaluation of father participation in preschool education according to teachers' opinions]. Journal of Uludağ University faculty of Education. 2018;31(2):613-31. [Crossref]
- Türkoğlu B, Çeliköz N, Uslu M. [Fathers' views about perceptions of quality time with their children between the ages of 3-6]. Journal of Research in Education and Teaching. 2013;2(2):54-71.
- Radin N. Childrearing fathers in intact families, I: Some antecedents and consequences. Merrill-Palmer Quarterly of Behavior and Development. 1981;27(4):489-514.
- Pancsofar N, Vernon-Feagans L. Fathers' early contributions to children language development in families from low income rural communities. Early Child Res Q. 2010;25(4):450-63. [Crossref] [PubMed] [PMC]
- Lieberman M, Doyle AB, Markiewicz D. Developmental patterns in security of attachment to mother and father in late childhood and early adolescence: associations with peer relations. Child Dev. 1999;70(1):202-13. [Crossref] [PubMed]
- Coltrane S. Birth timing and the division of labor in dual-earner families: exploratory findings and suggestions for future research. Journal of Family. 1990;11(2):157-81. [Crossref]
- Şahin FT, Coşgun AA, Kılıç ZNA. [An investigation of fathers' opinions about spending time with their children]. GUJGEF. 2017;37(1):319-43.
- Caldera YM. Paternal involvement and infant-father attachment: a q-set study. Fathering. 2004;2(2):191-210. [Crossref]
- Kumar K. Spiritual care: what's worldview got to do with it. J Christ Nurs. 2004;21(1):24-8. [Crossref] [PubMed]
- Woo Y, Kim HE, Chung S, Park BJ. Pediatric medication error reports in Korea adverse event reporting system database, 1989-2012: comparing with adult reports. J Korean Med Sci. 2015;30(4):371-7. [Crossref] [PubMed] [PMC]
- Kimmel MS. Changing Men: New Directions in Research on Men and Masculinity. 1st ed. Thousand Oaks, California, United States: Sage Publications; 1988. p.320. [Crossref]
- Hoffman LW. Increased fathering: effects on the mother. Fatherhood and Family Policy. 1st ed. Hillsdale, N.J, London: Lawrence Erlbaum Associates; 1983. p.167-90.
- Lamb ME, Pleck JH, Charnov EL, Levine JA. Paternal behavior in humans. Am Zool. 1985;25(3):883-94. [Crossref]
- Ünal Toprak F, Şentürk Erenel A. [Could kangaroo care between father and baby be an alternative practice for caesarean deliveries?]. The Journal of Gynecology-Obstetrics and Neonatology. 2018;15(2):75-9.
- Harris KM, Morgan SP. Fathers, sons, and daughters: differential paternal involvement in parenting. J Marriage Fam. 1991;53(3):531-44. [Crossref]
- Ehrensaft D. "Unto us a child is born." Launching the shraing family. Parenting Together: Men and Women Sharing the Care of Their Children. 1st ed. USA: University of Illinois Press; 1990. p.35-57.